

Opravilnik

občnega rudarskega društva avstr. planinskih dežel.

(Potrjeno v občnem zboru dne 8. aprila 1901.)

Člani društvenega vodstva in podružničnih predstojništev imajo jednake dolžnosti in pravice in so obvezani, pri vseh vodstva se tikajočih opravilih društva po pravilih in opravilniku ravnati. Dolžni so prirediti potrebne seje, v katerih je vse podružnične zadeve točno reševati in skrbeti po svoji moči za redno oskrbovanje podružničnih poslov.

Društveni načelnik, pri podružnicah njih načelnik, oziroma, če je ta zadržan, njegov namestnik, je dolžan, vse potrebne seje in shode, ki se društvenih zadev tičejo, prirediti in jim predsedovati. (§ 13., odstavek 1, pravil.)

Pri sejah in shodih se mora parlamentarično postopati. Govorniki dobé po vrsti, kakor so se oglasili, besedo. K jednemu in tistemu predmetu ali točki sme se, izvzemši predlagalca ali poročevalca, kateri ima pravico si pridržati zaključni govor, le dvakrat podeliti besedo.

Preložitev predmeta, prehod k dnevnemu redu, zaključek posvetovanja (debate) o točki in končanje vpisovanja govornikov sme se vsak čas med posvetovanjem skleniti. Predlogi za preložitev predmeta, prehod k dnevnemu redu, zaključek posvetovanja o točki in končanje vpisovanja govornikov se imajo takoj dati na glasovanje. Pri glasovanju velja jednako število glasov, da je predlog odvržen.

Med posvetovanjem ima predsednik skrbeti za red in ima pravico, govornika, ki ne govori k točki, pozvati „k stvari“, pri nepristojnih izrazih „k redu“. Če govornik opomina predsednika ne vpoštevaj, tedaj mu sme predsednik odtegniti besedo.

Člane društvenega in podružničnega vodstva, če se neopravičeno zaporedoma treh sej vodstva ne udeležé, je izključiti in na njih mesto namestnike pozvati.

Dolžnost načelnika, oziroma, če je ta zadržan, njegovega namestnika, je, da obvesti društveno vodstvo o vseh dogodkih pri podružnici in je za redno oskrbovanje blagajničnega imetja društvenemu vodstvu odgovoren. Prejemati ima vse prošnje o podporah, pravnih in družih zadevah, in, če bi bilo treba, odposlati društvenemu vodstvu v odločitev.

Pri navedenih slučajih mora se zahtevati od člana člansko knjižico in se prepričati, če ni deset tednov doneske dolžan.

Članom podeljene podpore se imajo v za to v članovi knjižici namenjeni prostor vpisati.

V pravnih zadevah je brez izjeme natančno o stvari in naslovu stanovanja dotičnega člana društvenemu vodstvu poročati.

Pri prošnjah za podpore in pravno varstvo je podružnično predstojništvo obvezano, po § 7., odstavek a, točka 1, in odstavku b, točki 4 in 5, pravil in določbah pravilnika s članom ravnati.

Prošnje za podpore v pomanjkanju in zadregah in prošnje za dovolitev pravnega varstva je brez izjeme društvenemu vodstvu v razsojo vposlati in čakati na njegov odlok. Ravno tako je v pravnih zadevah, preden se kaj ukrene, čakati, da vodstvo stvar pregleda in svoje mnenje izreče.

Društveno vodstvo je o vseh važnih dogodkih v društvenem delovanju, o potrebi govornikov za agitacijo, o delavnih, plačilnih zadevah in ž njimi zvezanih prepirih — da mu bo mogoče, nemudoma v takih slučajih sodelovati — obvestiti.

Pri potrebi govornika k shodom, če se zahteva, da ga društveno vodstvo priskrbi, se mora to najmanj 14 dni poprej zahtevati, izjeme so le v neodložljivih zadevah pripustne.

Podružnice in vplačevalnice imajo ne le dolžnost, vsak mesec o naraščanju in manjšanju števila društvenikov, temuč tudi o prirejenih shodih in družih važnih dogodkih poročati.

Podpora brezposelnim. Pravico do podpore imajo le člani, ki so najmanj dvanajst mesecev kot člani pri društvu in niso čez deset tednov s svojimi doneski na dolgu.

Podpora iznaša na podlagi sklepov občnega zbora z dne 26. prosinca 1896 in 19. aprila 1897 šest kron na teden za moške in tri krone za ženske člane in traja štiri tedne v letu.

Če se brezposelni član v zmislu § 7., odstavek a, točka 1, 2 in 3, oglasi, da je brez dela, tedaj je to zglasitev v člansko knjižico v za to določeni prostor vpisati. Pravico do podpore ima le član, ki more dokazati, da je že 14 dni preteklo, odkar je naznanil, da je brez dela, in če ni odpust iz dela sam zakrivil.

Podpora se sme le za en teden, toraj v znesku šestih kron, oziroma treh kron, izplačati.

Podpora v pomanjkanju in zadregi. Pravico do podpore imajo le člani, ki so najmanj dvanajst mesecev kot člani pri društvu in niso čez deset tednov s svojimi doneski na dolgu. Kdor v zadregi to izjemno podporo zahteva, mora v pisani prošnji, katero ima podružničnemu predstojništvu vročiti, razloge navesti. Podružnično predstojništvo ima svoje mnenje pismeni prošnji priložiti in oboje društvenemu vodstvu v odobrilo, oziroma v potrjenje vposlati. Tudi to omenjeno podporo je v članovo knjižico vpisati.

Potovalna podpora. Pravico do potovalne podpore imajo v zmislu § 7., odstavek c, točka 8, in sklepa občnega zbora z dne 26. januarja 1896 člani, ki so neprestano že šest mesecev pri društvu in niso čez deset tednov s svojimi

doneski na dolgu. Podpora iznaša **dve** kroni in se sme le enkrat v letu pri jedni in tisti podružnici izplačati.

Član, ki je že čez deset tednov z doneski na dolgu, izgubi pravico do potovalne podpore. Jednako je postopati s člani, ki niso pri odpotovanju svojega odhoda pri podružnici naznanili.

Pravno varstvo. Sleherni član, ki je nepretrgoma šest mesecev pri društvu, ima pravico zahtevati pravno varstvo. Pravno varstvo se dovoli v sledečih slučajih: v strokovnih in iz društvenega razmerja izvirajočih zadevah, pri prepirih v plačilnih in službenih zadevah, glede vstopa in izstopa iz dela, odškodnine pri vtrganju plače in akorda, izročitve in vsebine delavskih bukvic, delavskega spričevala, v bratovsko-skladničnih zadevah in konečno pri tožbah radi žaljenja časti in telesne poškodbe, ki jo je podjetnik prizadejal.

Pri prepirih, v katere je bil član pred pristopom v društvo zapleten, prepirih osebnega značaja, kakor razžaljenje časti, tirjatev dolgov, konečno v slučajih, da je član sam obtožen in se tožba ne tiče delavske pogodbe, da druge toži in če se gre za tožbe, pri katerih se že poprej vidi, da so brezuspešne, se pravno varstvo odkloni.

Dobava obligatnega lista. Pravico do brezplačnega dobivanja strokovnega lista imajo le člani, ki niso s svojimi doneski čez štiri tedne na dolgu. Članom, ki so dalj kot štiri tedne s svojimi doneski na dolgu, se dobivanje lista toliko časa ustavi, dokler poplačajo zaostanke.

Uprava blagajnice, vknjiženje dohodkov in izdatkov. Zaračunjenje z društvom se ima vršiti takole: Društveno vodstvo da vsaki podružnici in vplačevalnici število članov primerno število znamk, katere se vsak mesec po izvršenem računu nadomestijo, in je radi te naprave sleherni mesec o stanju članov poročati; člani, ki so čez deset tednov z doneski na dolgu, se ne prištevajo.

Tiste člane, ki so čez štiri tedne s svojimi doneski na dolgu in so izgubili pravico do brezplačnega dobivanja lista, mora blagajnik pri natisnenju doneskov v zapisnik na za to pripravljeno polo izpisati, da tako omogoči odborniku, ki je postavljen, v to da razdeli list, da more natanko pregledati, kdo da ima pravico do lista in ni čez štiri tedne svojih doneskov dolžan.

Blagajnik, ravno tako blagajniki, ki pri delu društvene doneske prejemajo, imajo takoj še tisti dan, ko so prejeli denar za tedenske in delegacijske doneske, vpisnino, knjižnične zneske in druge dohodke v nalašč za to pripravljeno knjižico vpisati. Ravno tako je izdatke tisti dan, ko so bili plačani, vpisati.

Za sleherni izdatek blagajnika ima blagajnik zahtevati s črnilom pisano in od prejemalca podpisano potrdilo.

Stroški v denarji brez potrdila se ne pripoznavajo in je blagajnik za škodo odgovoren.

Računski zaključek se mora zadnjo nedeljo v mesecu vršiti.

Po preteku meseca popisati je od društvenega vodstva poslani računski obrazec, katerega imajo revizorji pregledati in najkasneje do 7. v prihodnjem mesecu glavnemu društvu vposlati.

Zaračunjenje z glavnim društvom. Sleherni podružnici ostane, izvzemši donesek ženskih članov in za delegacijo, ki iznaša deset vinarjev od vsacega tedenskega doneska, 9 vinarjev, ravno tako ostanejo podružnici dohodki knjižničnih glob, podpore, dohodki veselice, darovi in drugi dohodki.

Od teh dohodkov mora podružnica plačati: Izdatke za strokovni list in druge izdatke za časnike, svečavo, kurjavo, oziroma stanarino, majhne pohišne naprave, pisalne potrebščine, stroške za agitacijo in shode — katere ne plača društvo samo — (izvzeti so stroški za občni zbor) za katerega udeležbo ima vsak član 40 vinarjev na leto, in sicer meseca marca, junija, septembra in decembra po 10 vinarjev, za kateri znesek je za to izdano znamko v člansko knjižico vtisniti, vplačati, končno odškodnino blagajnikom, katera tri odstotke mesečnih dohodkov iz tedenskih doneskov iznaša.

Svoto stroškov, ki jih ima plačati društveno vodstvo, je od društvu pripadajočega denarja odračuniti, in se imajo potrdila izdatkov in ostanek svote, ki je namenjena društvu, društvenemu vodstvu vposlati.

Na račun glavnega društva spadajo izdatki za podporo brezposelnim, za izvanredno in potovalno podporo, stroški za agitacijo do 3 kron na mesec, doneski strokovni komisiji in rudarski centralni zavezi avstrijskih rudarjev in premogarjev. Vsi drugi stroški smejo se po prejšnjem dovoljenju društvenega vodstva izdati.

Knjižničar ima za to skrbeti, da so knjige in časopisi v dobrem stanu, in člane opozarjati, da naj varujejo časopise in knjige in da naj pri vrnitvi knjige na tistem mestu oddajajo, kjer je za to določen prostor. Globo za prekoračenje knjižničnega reda ima knjižničar prevzeti.

Kontrolni odbor ima pravico, se vseh sej odborov in njih sestavljenih skupin udeleževati.

Kontrolni odbor ima za to skrbeti, da se vse nepravilnosti odpravijo, in če kaj sumljivega opazi, ima o tem podružničnemu načelniku, oziroma društvenemu vodstvu, poročati.

Kontrolni odbor ima pravico, sklicati izvanredno sejo, in če treba, sme tudi zborovanje podružnice zahtevati; tej zahtevi ima načelnik takoj ustreči.

Za mir in red imajo za to postavljeni redarji skrbeti; kdo ima kot redar poslovati, o tem ima načelnik odločiti.

Sleherni član društvenega vodstva ali podružnice je dolžan, pravilo in opravilnik v vsakem oziru vpoštevati.

Podružnice in njih odbori so dolžni, gledé podpor in pravovarstvenih zadev korektno in le v sporazumljenju z društvnim vodstvom postopati, v protivnem slučaju bi bili za škodo, ki bi odtod izvirala, odgovorni.

Društveno vodstvo se temu nasproti zaveže, skrbeti za samostojnost podružnic, v kolikor pravila to dopusté.

V Ljubnem, dne 8. aprila 1901.

Za občno rudarsko društvo avstr. planinskih dežel:

Anton Grablovic

tajnik.

Ivan Cvaneger

načelnik.

Knjižnični red.

1.) Pravico, izposoditi si knjige, ima po pravilih sleherni član. Izposodi se po jedna knjiga, in sicer proti izkazu članove knjižnice, v katero se pod rubriko „Za knjižnično porabo“ izposojena knjiga vpiše. Le v slučaju, da je v uporabo jedne knjige druga brezpogojno potrebna, sme se dve izposoditi. V zgoraj imenovani rubriki je tekoča in številka knjige kakor dan izposojila zaznamovati, člane se tedaj opozarja, da si morajo pri vrnitvi knjige nje prejem pustiti vpisati, inace je smatrati knjigo za izposojeno in je član za njo odgovoren

2.) Knjige se izposojajo na tri tedne, po preteku tega roka oglasiti se je pri knjižničarju za tritedensko podaljšanje. Ako se to opusti, tedaj zapade član glôbo po 4 v. na teden. Kdor se temu upira, ta izgubi pravico do nadaljnje uporabe knjižnice. Če se knjiga v šestih tednih, od dné izposojenja računjeno, ne vrne, tedaj pride društveni opravnik po njo. Razen tega se imajo imena taci članov s prečitanjem v shodih in pribitjem v društveni sobi objaviti.

Če se mora priti k članu trikrat po knjigo, tedaj izgubi dotični član pravico, posluževati se knjižnice.

3.) Knjige se v za to določenih dnevih in krajih izposojujejo.

4.) Za poškodovano ali izgubljeno knjigo je škodo primerno povrniti. Glede poškodovanja varuje izposoditelj svoje koristi, če pri prejemu skrbi, da se morebitno poškodovanje v knjižnični knjigi zaznamuje.

5.) Prepis izposojenih knjig na drugedruštvene člane ali osebe je nedopustljiv, vsako knjigo je vrniti v knjižnico.

6.) Vrnjene knjige na dan vrnitve ni izposojati, ker se morajo poprej pregledati.

